Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 81. Brașov, Joi, 13 (25) Aprilie **1895.**

Disciplinarea preoților naționaliștĭ.

Brașov, 12 Aprilie v. 1895.

Dela Sibiiu ne sosesce o scire de fatală gravitate pentru noi.

Ministrul de culte ungurescu a dat poruncă, ca protopopul Nicolae Cristea, care ca membru al comitetului partidei nóstre naționale a fost condamnat în procesul Memorandului, se fiă disciplinat de cătră superiorii săĭ și oprit de a mai face politică.

Cumcă ministrul unguresc a fost capabil de a da un asemenea ordin monstruos, nu ne surprinde, ceea ce însĕ trebue sĕ ne consterneze în adevĕratul sens al cuvêntului, este graba cea mare, cu care Metropolitul și Consistoriul s'au supus poruncei ministeriale față c'un bărbat de un caracter integru și nepătat, încăruntit în luptele nóstre pentru egala îndreptățire națională.

D-l Nicolae Cristea abia sosit din Vaț, unde și-a suferit osênda cu aceeașĭ bărbățiă, ce a dovedit'o și în decursul procesului Memorandului, nemângăiat și din causa pierderei fiului sĕu, a primit cea mai grea lovitură, ce putea fi dată unui bărbat sîrguincios și sincer naționalist, care în tótă viața sa a stăruit cu credință și cu dreptate pentru binele și înaintarea națiunei și a bisericei sale, vĕḑêndu-se ast-fel dojenit și oprit în esercitarea dreptului sĕu de cetățén și de Român, chiar prin intermediul superiorității sale bisericescĭ.

Ințelegem, că guvernul unguresc, care nu mai respectă nicĭ dreptate, nicĭ echitate, nicĭ lege, nicĭ constituțiă, când e vorba de a lovi în naționalismul românesc, a cerut dela archiereii noștri disciplinarea preoților românĭ naționaliștĭ, déră nu ințelegem cum numai s'au și putut gândi Metropolitul și Consistorul din Sibiiu de a ceda într'o astfel de cestiune, care nu mai este cestiunea d-lui Cristea, ci este o cestiune de libertate cetățénéscă, la care nu pot renunța nicĭ un moment preoții noștri fără de a submina însășĭ organisația și esistența bisericei.

Unde am ajunge, décă am admite ca preoților noștri sĕ li se interḑică pe cale hierarchică de a-șĭ esercita dreptul lor constituțional și legal, ocupându-se ca orĭ și care alt cetățén de afacerile publice politice? Ce sens ar mai avé biserica națională românéscă, décă preoților în funcțiune nu le-ar mai fi permis a se interesa de sórtea, de nĕcazurile și de luptele politice ale națiunei lor, și décă spre rușinea véculuĭ ar fi supușĭ unui regim polițienesc de control în ale politicei?

Déră și în casul special al d-lui Cristea nu ne putem destul mira cum nu s'au cutremurat membrii Consistoriului dinaintea unui astfel de pas.

Bine, că omul a fost condamnat, déră a fost condamnat pentru delict politic și după ce și-a făcut pedépsa, este *eo ipso*, reintegrat în tótă libertatea și în tóte drepturile sale cetățenescĭ, pe carĭ sentința nu i le a atins. Cum vin déră al reglementa și a-i face a doua sentință și pe ce temeiu?

Nu cumva Consistoriul ar voi sĕ'l pedepséscă pentru că dênsul, Nicolae Cristea, a fost unul din acei bărbațĭ, carĭ la 1881 au dat un esemplu din cele mai frumóse de solidaritate, care n'a umblat cu vicleșug în lupta politică și care s'a distins prin curățenia vieții sale private, prin aceea că a fost și a rĕmas cu mânile curate?

In cursul anilor, de când încă d-sa era Redactor la „Telegraful Român“, organul nostru a venit adeseorĭ în conflict cu vederile sale, însĕ n'a esitat pentru aceea nicĭ-odată și nu esitéză de a recunósce pe deplin virtuțile sale cetățenescĭ.

Ei bine, și unuĭ asemenea bărbat sĕ i se dea o lovitură atât de grea, și de ce? Pentru-că o pretinde d-l Wlassics?

Ministrul, guvernul póte sĕ pretindă ce vor voi, déră nu va puté nicĭ-odată un sinod, o biserică românéscă sĕ satisfacă unei cererĭ, prin care nu numai s'ar călca cele mai înalte principii ale constituționalismului și ale legalității, dér s'ar submina însă-șĭ dreptul, pe care se întemeiéză esistența ei.

Ministrul și guvernul pot sĕ nu mai asemneze asesorului consistorial Cristea salarul din ajutorul de stat, déră națiunea și biserica nu-l póte alunga din sînul sĕu și are de împlinit o datoriă față cu el.

Sinodul archidiecesan din Sibiiu trebue sĕ fiă consciu de marea rĕspundere, ce o are față cu biserica și națiunea și sĕ respingă însinuarea de a se face complicele guvernului în călcarea libertății cetățănescĭ, trebue sĕ scie, că posteritatea va judeca era și ómenii, când și cu carĭ s'au încercat asemenea lucrurĭ și sĕ lucreze astfel, ca sĕ se pótă uita liniștit în fața verdictului ei.

Trist semn al timpurilor. Primim dela Sibiiu, dintr'o parte bine informată, următórea împărtășire: „Incă înainte cu două sĕptĕmânĭ, Consistorul mitropolitan din Sibiiu a ținut ședință plenară, ca sĕ pregătéscă actele pentru sinodul archidiecesan. Intre obiecte a fost și cestiunea *disciplinărei* ordonată de ministrul de culte în contra d-lui asesor consistorial *Nicolae Cristea*, pentru condamnarea sa în procesul Memorandului, căruia *ministrul în mod volnic i-a detras salarul*, înainte de a fi judecat prin forul bisericesc, sub motivul, că e salar, ce se dă din ajutorul de stat. Punêndu-se în discusiune cestiunea d-lui N. Cristea, abia sosit din Vaț, unde șĭ-a suferit osênda de 8 lunĭ, la *propunerea personală* a Escelenței Sale d-lui Mitropolit *Miron Romanul*, consistoriul a adus *unanim* sentința, ca d-lui *Nicolae Cristea* „sĕ i-se **dea reprobare în scris pentru-că a luat parte la politica militantă, ca membru în comitetul național, și tot-odată sĕ fiă provocat a se abține în viitor de ori-ce amestec în politică**“.

Cu acésta însĕ causa nu a fost încă terminată. Tot la propunerea Escelenței Sale Consistorul a hotărît sĕ se róge de ministrul de culte Wlassics sĕ asemneze érășĭ salarul detras d lui Cristea. Până la acéstă grațiă ministerială, care nicĭ când nu va urma din partea cabinetului Banffy, d-l N. Cristea rĕmâne fără de salar, *avisat numai la mijlócele sale proprii*“.

CRONICA POLITICĂ.

— 12 (24) Aprilie.

La scirea *„Corespondenței ungare“* despre înființarea **mareșalatului de curte ungar**, ḑiarul vienes *„Neue Freie Presse“* ḑice, că scirea, așa cum se comunică, nu corespunde adevĕrului. Deja cu ocasiunea recunóscerei dualismului și față cu curtea, ceea ce a esoperat ministrul-președinte de mai înainte, Dr. Wekerle, s'a luat în vedere și înființarea unui mareșalat de curte ungar, a cărui chemare sĕ fiă de-a forma un punct central de întrunire pentru aristocrația maghiară. Despre înființarea unui mareșalat de curte însĕ, care ar avé sĕ represinte în mod juridic curtea, nu a fost nicĭ-odată vorbă.

*

Cum am amintit, pe lângă organele, carĭ vor avé sĕ pórte **matriculele de stat**, se vor înființa și posturĭ de *inspectorĭ matricularĭ*, carĭ, după cum ḑice *„Pesti Hirlap“*, mai ales la începutul nouei instituțiunĭ vor fi chiămațĭ sĕ facă servicii practice, precum: sĕ instrueze personalul, sĕ-l deprindă la o activitate sistematică, sĕ dea diferite deslușirĭ etc. Numĕrul acestor inspectorĭ matricularĭ nu va trece peste douĕḑecĭ. Tot-odată anunță numitul ḑiar, că de present în Budapesta se află în lucrare la compactorĭ de cărțĭ 50.000 esemplare de broșurĭ matriculare.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

La o moșiă depărtată.

(Fine.)

Intr'o ḑi ședeam în foișorul din grădină, rĕsfoind printr'o carte de a lui Plato. Amicul fidel ișĭ da tótă silința sĕ mĕ țină legat, dér înzadar, cartea îmĭ luneca din mânĭ. Cu capul plecat mĕ cufundai în tot felul de visurĭ. In scurt timp voiu părăsi moșia... Mĕ bucuram, și totușĭ inima îmĭ era atât de tristă. Simții, că'mĭ lăcriméză ochii.

Ridicai capul — înaintea mea stetea dómna. Iute luai de jos pe Plato. Voiam sĕ mĕ depărtez, dér ea mi-se puse în cale, mĕ luă de mână și se uită la mine — chiar așa ca odinióră — da, aprópe chiar așa ca odinióră...

Apoi se așeḑă lângă mine.

— „In curênd ne veĭ părăsi, ḑise ea suspinând.

Ce sĕ-i rĕspund?

— „Și veĭ fi fericit“, continuă ea. „Visurile și dorințele d-tale se vor împlini, te veĭ căsĕtori, și încă veĭ lua de soție o fată avută...“

Mânios sării drept în sus.

— „Nu, eu nu-mĭ vênd trupul și sufletul pentru prețul aurului!“ strigai eu sĕlbatic.

— „Eu nu mai spune, visătorule“, rĕspunse ea. „Numai nu vorbi cu atâta amărăciune. Incă nicĭ nu scĭ, ce e viața. Eștĭ tot acelașĭ fantast, ca odinióră — scii: atuncĭ....“

Mai pe nesciute mĕ așeḑai lângă ea.

— „Da — atuncĭ“ — murmurai eu.

— „Iți aduci aminte“, continuă ea încetinel, cu ochii plecațĭ, „cum ședeai lângă mine, îmĭ luai mâna mea într'a d-tale și te alipeai de mine“.

— „Și-țĭ juram amor etern“, adausei eu, „și te sărutam cu atâta drag, și d-ta —“

— „Eram fericită“.

— „Da, și îmĭ jurai —“

— „Iubire —“ șoptĭ dómna, plecându-se spre mine, așa încât pĕrul ei de mĕtase mă că'mĭ atingea obrajii.

— „Iubire, — da — însĕ ai tradat'o“, ḑisei eu cu durere.

Ea suspină. Capul ei se odihnea pe peptul meu — o, chiar așa de cu drag ca — atuncea. Apoi sări în sus și ochii ei, ochii ei cei marĭ și frumoșĭ, priviau dureros spre mine.

— „Pentru ce mĕ condamnĭ?“ mĕ întrebă ea tremurând.

— „Nu eu, faptul d-tale o face!“ rĕspunsei rece.

— „Dér te ai gândit óre, că ce m'a putut duce la acest pas?“ mĕ întrebă ea, și o lacrimă îi curgea peste față, ca și un mărgăritar de rouă pe potirul unei florĭ.

Tremuram; mâna ei zăcea într'a mea.

— „Te-am iubit atât de mult — dér viața — o, viața!“ ḑise ea cu pasiune. „Nu scii, câte a trebuit sĕ sufer! Tatăl meu a cădut în miseriă, am ajuns în lipsă, la care noi nu eram deprinșĭ, și, vai, cât de rea e —“.

— „Da, fórte rea“.

— „Era neînconjiurat de lipsă o jertfă!“

— „Și se'nțelege, d-ta te-ai jertfit!“ Vocea mea era aspră, aprópe ironică.

— „Da“, șopti ea alipindu-se strîns de mine.

— „Și totușĭ n'ai aflat vrednic nicĭ măcar sĕ mĕ încunosciințezĭ despre acésta. Așĭ fi făcut tot ce-mĭ stă în putere“.

— „Pentru ce sĕ te supĕr?“

— „Și până la cel din urmă moment îmĭ scrieai cu atâta drag, ca și când în adevĕr m'ai fi iubit, ca și când ai fi fost destinată numai pentru mine, dér numai pentru mina“.

— „N'am mințit.“

Uitai tótă durerea, uitai că femeia acésta m'a înșelat și — o sĕrutai cu pasiune pe frunte...

— „Acum dér eștĭ érășĭ a mea, Aniță, a mea pentru totdéuna!“

— „Da!“

— „Sĕ fugim de aci, sĕ fugim grabă!“

Dómna se liberă din brațele mele și rîse cu hohot.

— „Visătorule!“ strigă ea, grăbind afară din foișor.

Meditând și bătêndu-mĭ capul mereu cu amicul meu Plato în odaia mea. Aci căḑui pe pat și începui a plânge amar. „Visătorule!“ îmĭ suna în urechĭ „Visătorule, visătorule!“ îmĭ șoptea vêntul, ce intra prin ferésta deschisă în odăița mea.

Apoi mersei la cină. Dómna era fórte palidă; d-l Wurm păreа, că móre de îngrijat. Ea îl liniști însĕ și începu a rîde și a glumi mai mult, ca orĭ și când.

Cunoscutul filoromân, d-l de *Gubernatis*, a fost ales ca membru de onóre al Academiei Române la propunerea d-lui V. A. *Urechiă*. In rĕspunsul sĕu de mulţămire d-l **Gubernatis** vorbind de Ungurĭ şi de **cestiunea română** îşĭ esprimă regretele pentru atacurile nedrepte cu carĭ l'a gratificat pressa jidano-maghiară din Budapesta pentru scrisórea sa de aderenţă cu care a conlucrat la „Vocile latine“. De *Gubernatis* deplânge şovinismul maghiar, care a împins pe ungurĭ pe căile cele mai rĕtăcite. Trecênd la Românĭ arată, că cestiunea transilvană e atât de mare, de dréptă, de sfântă, încât din momentul, ce a cunoscut'o, n'a putut sĕ nu dea un strigăt de alarmă audênd suferinţele fraţilor sĕi latinĭ dela Carpaţĭ, strigăt, care nu va înceta până când dreptatea nu va triumfa asupra despotismului...

*

Conform unei depeşe din Hiroshima, **tractatul de pace între China şi Japonia** s'a ratificat Sâmbăta trecută. Ḑiarul engles „*Standard*“ anunţă din Petersburg, că guvernul engles a făcut cunoscut Rusiei, că ea nu vede nicĭ un motiv de amestec în cestiunile chineze-japonese; din contră Rusia a stors Germaniei şi Franciei promisiunea, ca aceste state sĕ subscrie un protest al Rusiei contra tractatului de pace. Tot în înţelesul acesta scriu şi diarele „*Kölnische Ztg.*“ şi „*Temps*“. Din contră „*Biroul Reuter*“ află, că guvernul japones încă n'are nicĭ o scire despre o acţiune comună a puterilor, privitóre la tractatul de pace, şi peste tot în Yokohama toţĭ sunt de părere, că în Europa domnesc neînţelegerĭ faţă cu amintitul tractat.

*

După cum anunţă diarul frances „*Gaulois*“, **preşedintele Statelor Unite** din America va face la tómnă o visită oficială Franciei, care visită se dice, că va avé mare însĕmnătate politică şi comercială. Ḑiarele oficiale francese însĕ desmint acéstă scire.

Deschiderea Sinódelor bisericescĭ române gr. or.

Duminecă în 9 (21) Aprilie s'au deschis cu solemnitatea obicĭnuită Sinódele bisericescĭ din Sibiiu, Arad şi Caransebeş.

Sesiunea Sinodului ordinar al Archidiecesei gr. or. a Transilvaniei a fost deschisă în sala cea mare a Seminarului Andreian din Sibiiu, de către Exelenţa Sa Metropolitul *Miron Romanul* prin următorul discurs:

Preastimaţĭ Domnĭ, Iubiţĭ fraţĭ, iubiţĭ fii sufletescĭ! Sinodul nostru archidiecesan în decursul celor 20 de anĭ, carĭ sĕ implinesc chiar acum de când am fericirea de a-l conduce, mi-a făcut tot-déuna plăcerea ca sĕ esperiez, că cuvintele ce 'i le adresez mai ales la deschiderea sesiunilor, le petrece cu atenţiune şi pune în dréptă cumpĕnă valórea lor.

De astădată n'am sĕ Vĕ grăesc multe la deschiderea sesiunei; starea sănĕtăţii mele mult scăpătată îmĭ impune sĕ mĕ mărginesc la puţine cuvinte; Vĕ rog sĕ le ascultaţĭ, pentru-că voiu încungiura frasele góle şi voiu atinge numai o cestiune, a căreia pond şi însĕmnătate sĕ o judecaţĭ Domniile Vóstre înşi-vĕ.

Eu adecă, în decursul timpului, de când sunt chiămat sĕ stau în fruntea archidiecesei nóstre, m'am desbrăcat de multe ilusiunĭ, ce mi-le făceam în etatea mai vigurósă, contând la o insufleţire generală şi durabilă pentru interesele bisericescĭ, şi în cele din urmă am aflat, că instituţiunile nóstre bisericescĭ create prin statutul organic n'au produs resultatele, carĭ le-au avut în vedere întemeiătorii lor, că adecă biserica nóstră ortodoxă naţională sĕ se consolideze şi întărésca prin participarea în mĕsură mare a elementului clerical şi lumén la diregerea afacerilor bisericescĭ.

Am reflectat şi altă-dată la rĕul, ce se încuibă în sînul sântei nóstre bisericĭ, parte sub specia de indiferentism către interesele acesteia, parte ca spirit de partidă. Trebue sĕ revin la acésta şi trebue acum sĕ mĕ adresez către Domniile Vóstre cu întrebarea: Óre n'aţĭ observat, că legăturile interne de credinţă şi de disciplină, carĭ au fost tăria şi tot-odată mândria nóstră, astădĭ sunt slăbite în mĕsură mare mai ales prin o rĕcélă faţă cu ortodocsia şi prin o cochetare cu alte elemente, a căror chemare din capul locului a fost şi este: slăbirea şi în fine totala suprimare a sântei nóstre bisericĭ?

Nu voiesc sĕ ilustrez cu detaiurĭ situaţiunea tristă, în care e împinsă sânta nóstră biserică prin indiferentismul religionar şi prin interesele de partidă; nu o fac acésta, pentru-că făcêndu-o, ar trebui sĕ vĕ pun înaintea ochilor: cum ale nóstre sunt hulite chiar de ai noştri; cum ale altora sunt cruţate şi chiar lăudate chiar de ai noştri; cum spiritul de partidă se lăţesce şi nutresce în biserică cu tóte relele lui, în cât de esemplu abia se mai întêmplă în biserică câte-o alegere, care sĕ nu lase după sine urme de amărăciunĭ şi — ca sĕ nu ating mai multe — cum unii ómenĭ, profesaţĭ de aderentĭ ai bisericei ortodoxe, ba chiar şi corporaţiunĭ de ale nóstre, susţin un fel de emulare întru a veni în ajutorul altor bisericĭ, pe când la noi neajunsurile materiale în scopurĭ bisericescĭ şi culturale rĕmân în mare parte desconsiderate chiar de ai noştri.

Am ajuns sĕ vedem interesele de conservare şi de întărire ale bisericii nóstre naţionale călcate şi în viaţa publică cetăţenéscă; şi cum sĕ putem susţiné pentru ele o luptă cu prospecte de succese, pe când noi între noi în loc de a fi consolidaţĭ, şi prin consolidare tarĭ pentru lupte, suntem divisaţĭ, în mare parte recĭ şi indiferenţĭ faţă cu cel mai bun scut al nostru, pe care străbunii noştri totdéuna l'au căutat şi aflat în biserica ortodocsă?

Étă ce am avut sĕ vĕ grăiesc din presidiu, mai mult în general, la întrunirea de adĭ a sinodului nostru archidiecesan, sperând, că Domniile vóstre, iubiţĭ fraţĭ şi fii sufletescĭ, nu numai veţĭ pricepe până în profundul lor cuvintele mele şi veţĭ şi consimţi cu cele grăite de mine, şi atât în consultările nóstre sinodale, cât şi afară de sinod, în diferitele referenţe ale vieţei sociale veţĭ conlucra pentru stîrpirea celor rele, şi pentru restabilirea celor bune; în carĭ nisuinţe ale nóstre de sigur nu ne va lipsi ajutorul lui Dumnedeu, care l'am implorat adĭ în sântele rituale bisericescĭ. Şi acum, după tóte aceste, salutându-vĕ cu tótă căldura inimei mele la acésta întrunire, declar sesiunea ordinară a sinodului archidiecesan pentru anul curent deschisă.

După acésta se face constituirea interimală, apoi se alege biroul şi comisiunile. In fine se presentéză rapórtele generale ale Consistoriului, budgetul pe anul 1896 etc.

Despre decursul acestor şedinţe, precum şi a celor următóre, vom raporta mai pe larg.

*

Din Arad primim următorul raport despre prima di de deschidere a Sinodului:

Arad, în 9 (21) Aprilie 1895.

Astădĭ s'a deschis Sinodul eparchial al diecesei Aradului de Prea S. Sa domnul Episcop diecesan Ioan *Meţianu*.

Inceputul s'a făcut ca tot déuna cu chemarea Duhului sânt, pontificând cu mare asistenţă Prea Sânţia Sa Episcopul diecesan. Era împodobită biserica prin presenţa deputaţilor sinodalĭ şi a unui public distins. Imposant se făcea serviciul divin şi prin distinsele prestaţiunĭ ale corului vocal condus de profesorul de cant al seminariului, diaconul Valerie Magdu.

La 12 óre toţĭ deputaţii s'au presentat în sala cea mare a seminariului, aşteptând sosirea Prea Sânţiei Sale.

Intre urărĭ de „Sĕ trăéscă“ Prea S. Sa ocupă scaunul presidial şi rostesce cuvêntarea de deschidere:

In vorbirea sa*) P. S. S. părintele Episcop *Ioan Meţianu* amintesce, că la acest sinod se împlinesc 20 de anĭ, de când se află în fruntea acestei eparchii. De aceea se simte îndemnat a face o dare de sémă asupra lucrărilor sĕvîrşite în acest restimp. De óre-ce însĕ la acest sinod se împlinesc şi 25 de anĭ dela recâştigarea sinodalităţii bisericei, amintesce cu recunoscinţă numele fericitului Andrei br. de *Şaguna*, prin a căruia stăruinţă s'a esoperat străvechiul drept de sinodalitate al bisericei. Inşiră apoi luptele mai însĕmnate purtate dela 1875 încóce contra diferitelor atacurĭ asupra învĕţământului, a dreptului de autonomiă şi a bisericelor; face o asĕmĕnare între starea înapoiată, în care se afla diecesa în 1875 faţă cu timpul de adĭ, înşirând progresele realisate pe tóte terenele, fondurile întemeiate, bunurile câştigate dela 1875 încóce, carĭ pe lângă tótă vitregitatea timpurilor, constată o înaintare cât se póte de îmbucurătóre. P. S. Sa termină dicênd, că astădĭ, ca nicĭ-odată, ni-se impune tuturor marea datorinţă la conlucrarea cu toţii la ocrotirea bisericei străbune şi a întări între noi şi între ceialalţĭ ai noştri legătura dragostei evangelice, făcêndu-ne toţĭ apostolĭ binevestitorĭ prin fapte şi cuvinte ai conservării şi desvoltărei simţului religios în clerul şi poporul nostru.

Impresionaţĭ în mod prea plăcut de cuprinsul acestei cuvêntărĭ bogată în înşirarea de fapte, se face propunerea, ca vorbirea sĕ se tréca la protocol în întreg cuprinsul sĕu, éră pentru apreţiarea ei sĕ se transpună tot-de-odată unei comisiunĭ speciale, care sĕ proiecteze un resunet la acéstă icónă a unei activităţĭ de 20 de anĭ destul de spornice.

S'au presentat apoi rapórtele consistoriilor plenare precum şi cele ale diverselor Senate consistoriale din Arad şi Oradea-Mare, precum şi alte diverse petiţiunĭ şi propunerĭ, carĭ tóte s'au avisat spre resolvare diverselor comisiunĭ Sinodale.

Cu acésta prima şedinţă a sesiunei a 2 a din periodul al IX-lea sinodal s'a încheiat, anunţându-se procsima şedinţă pe 10/22 Aprilie 1895 la 4 óre p. m.

*) O vom reproduce pe larg în numĕrul de Duminecă.

*

Sinodul diecesei *Caransebeşului* a fost deschis în aceeaşĭ di printr'o cuvêntare a P. S Sale Episcopului *Nicolae Popea*, care în vii colorĭ a arătat starea bisericei după sancţionarea legilor bisericescĭ şi relele urmărĭ, ce pot sĕ resulte din aceste legĭ pentru biserică şi pentru poporul nostru. Indémnă apoi pe membri clerului şi ai poporului, ca sĕ prevină aceste urmărĭ şi sĕ le împiedece de cu bună vreme.

Sinódele au decis a se trimite Consistoriului din Cernăuţĭ câte-o adresă de condolenţă din incidentul morţii marelui Archiereu Morariu-Andrievicĭ.

SCIRILE DILEI.

— 12 (24) Aprilie.

Le scot ochii. In Giula din comitatul Bichiş se află şi o scólă română pe care stă atârnată o tablă cu inscripţia „*Scola română*“. Acéstă inscripţiă e nesuferită înaintea împintenaţilor ungurĭ, şi funcţionarul comitatens Oláh György a făcut propunerea, ca acéstă inscripţiă „tendenţiósă“ sĕ n'o mai sufere(!) un oraş curat maghiar; ér décă alt-cum nu se póte, sĕ-o delature pe calea autorităţilor. Comitatul, dice „Magyarország“, va provoca pe episcopul *Meţianu* dela Arad sĕ ia grabnice disposiţiunĭ, ca tabla cu inscripţia sĕ fiă delăturată, ér décă el nu va voi, atuncĭ primarul din Giula are împuternicire, ca s'o depărteze. — Câtă ură drăcéscă, câtă lipsă de cultură la nisce ómenĭ, carĭ se pretind civilisaţĭ. Suntem curioşĭ a vedé, ce se va alege din acéstă afacere şi mai ales, ce atitudine va observa P. S. Sa Episcopul Meţianu.

—o—

Legea minelor în Camera română. Alaltăierĭ a început în camera română discusiunea generală asupra legei minelor. Au vorbit în acéstă şedinţă d-l colonel *Roznovanu* în contra luării în consideraţiă a proiectului de lege; asemenea d-l Anastasie *Stolojan*, care nu şi a terminat discursul în acea di.

—o—

Prinţul Ferdinand, moştenitorul tronului român, a fost numit pe diua de 8 Aprilie c. comandant al regimentului 4 de roşiorĭ, în locul d-lui colonel *Cartescu*, per-

---

— „Cochetă! Nimic alta, decât o cochetă rece, speculantă şi fără suflet!“

Nu putui durmi întrégă nóptea. Mĕ apucă un dispreţ faţă cu femeia trădătóre, şi totuşĭ nu o puteam urî....

— „De sigur ai studiat mult“ cu aceste cuvinte mĕ întêmpină dómna a doua di dimineţa. „Amicii d-tale morţĭ îţĭ aprind în piept pasiunĭ rele şi îţĭ răpesc somnul. Ferescе-te de aceştĭ filosofi morţĭ — te păzeşte de ei ca de nisce visurĭ nefolositóre, ca şi de iubita, care nu mai póte trăi pentru d-ta.“

Apoi îmĭ întórse repede spatele, dér eu totuşĭ zării o lacrimă în ochii ei.

Cine putea sĕ înţelégă pe acéstă femeiă!

— „Da, mĕ păzĕsc de acéstă iubire, căcĭ — o despreţuesc!“ disei eu resolut.

Ea érăşĭ rîse aşa tare şi sarcastic.

— „Nu crede acésta“, îmĭ contradise ea, ameninţându-me cu degetul. „Te înşelĭ pe d-ta însuţĭ! Un astfel de dispreţ merge mână 'n mână cu iubirea. Şi cu tóte că dicĭ: „te despreţuesc!“ — totuşĭ iubescĭ...“

O, ea avea dreptate, — avea dreptate!

O despreţuesc, pe femeia necredinciósă, care a călcat în picióre cele mai sfinte sentimente ale mele, care m'a aruncat în nóptea négră a unei existenţe singure şi părăsite, care m'a înşelat, şi care, în fine, şi-a bătut şi joc de iubirea mea, — da o despreţuesc, şi totuşĭ trebue s'o iubesc, s'o iubesc nespus de mult, cu ardóre, s'o iubesc mai mult ca mai 'nainte, din di în di mai cu pasiune....

Era acum mare veseliă pe moşia nóstră. O petrecere urma după alta. Făceam visite pe la cei din împrejurime, aveam în fiă-care di numĕroşĭ óspeţĭ, şi în salele cele liniştite de pe moşiă se audia acum numai cântec şi dans, carĭ durau până târdiu nóptea. Adese-orĭ doriam timpul de mai 'nainte, trecut, care odinióră mi-se părea atât de nesuferibil şi uricios; adese-orĭ doriam, ca érăşĭ sĕ şédă faţă 'n faţă cu mine la mésă decedata dómnă Wurm şi aşĭ fi ascultat bucuros plânsorile ei necontenite asupra migrenei....

Incă înainte de termin părăsii moşia. Mĕ escusai, că sunt bolnav, şi nu minţii, căcĭ în adevĕr eram bolnav. In continu eram grozav de iritat şi mi-se părea, că trebue sĕ mor...

Acum sunt profesor şi ţin cu predilecţiă prelegerĭ asupra timpurilor trecute; când însĕ sosesc obosit acasă, nu mĕ aştéptă nimic plăcut. Mica profesóră nu mĕ întêmpină, — ci numai vechiul meu amic Plato mĕ aşcéptă pe sofă. Masa mĭ-e acoperită de praf şi pe ea zac foliante şi o grămadă de hârtii.

Adese-orĭ îmĭ repet, că nu mĕ mai gândesc la moşia lui Wurm, că traiul meu din acel timp a fost numai un vis, un vis urît. Nu întreb nicĭ-odată de „dómna“, nu mai vréu sĕ gândesc la ea. Mai deunădi audii, că e fórte fericită şi fórte veselă, aprópe fără marginĭ, că deja a avut o mulţime de aventurĭ picante, că prinde în mrejele ei tinerĭ neesperţĭ, se jócă cu ei, chiar aşa cum face şi paianginul de pe plafondul odăii mele cu musculiţele próste. Se dice, că e fórte frumósă. Fórte frumósă! —

O vĕd înaintea mea: ochiul ei ardĕtor, pĕrul bogat şi negru, şi surisul ei, un suris fermecător şi seducĕtor... După finirea prelegerei păşesc în odăiţa mea — un surîs dulce mĕ întêmpină, iau în braţe pe scumpa mea Aniţă şi o sĕrut cu ardóre.....

Un vis nebun! —

V. S.

mutat.—Alaltăerĭ la $9^{1}/_{4}$ a. m. prinţul Ferdinand s'a dus călare la casarma Malmaison, unde i-s'a dat, în faţa M. S. regelui şi a A. S. R. prinţesa Maria, comanda reg. 4 de roşiorĭ.

—o—

Comasare în Rĕşnov. In ḑiua de 2 Mai st. n. a. c. se va face în Rĕşnov alegerea inginerului de comasaţiă şi se va stabili preliminarul cheltuelilor comasaţiunei.

—o—

Fondul pentru pensionarea ḑiariştilor maghiarĭ consta la finea anului trecut din 512,627 fl. Incassările în anul trecut au fost 55,220 fl., în care sumă sunt a se socoti şi diferitele fundaţiunĭ şi donaţiunĭ, ce s'au făcut în cursul anului şi carĭ se evaluéză la 16,824 fl. In present pensiunea unei vĕduve de ḑiarist este asigurată cu 600 fl. anual, ér pentru orfanĭ câte 240 fl. După ce fondul se va mai mări, pensiunea unui membru se va urca la 1500 fl. anual.

România, ca mântuitórea armatei rusescĭ.

(Fine).

Acum sĕ privim a doua eventualitate: adecă, décă România, în sensul tractatului dela Paris, conformându-se obligamentelor sale de vasală, şi-ar fi întors armele nu în contra Portei, ci în contra Rusiei... Cum ar fi operat armatele rusescĭ, décă îndată la Prut ar fi aflat înaintea lor armatele unite turcescĭ şi române? Presupunênd, că Rusiei i-ar fi succes sĕ le alunge de-acolo, atuncĭ ea nu pe pămêntul tovarăşei sale de arme, în linişte şi în siguranţă, ci în ţéră inimică ar fi putut progresa numai pas de pas, şi pe lângă acésta, puterea ei armată, în urma alipirei oştilor române la cele turcescĭ, ar fi fost cu $^{1}/_{5}$ parte mai mică, ér a Turcilor tot cu atâta mai mare.

In casul acesta tóte încordările Rusiei ar fi fost zadarnice, fără succes şi s'ar fi redus la o deşértă încercare, căcĭ România operând împreună cu Turcia, abia se póte admite, ca armatele Ţarului sĕ fi putut strĕbate măcar peste Prut.

Că însaşĭ comanda supremă ruséscă presupunea acéstă eventualitate şi că se ocupa c'o ofensivă a Turcilor, se vede din împrejurarea, că înainte de a câştiga alianţa României, în tómna anului 1876, a pus în stare de apĕrare ţĕrmurii rîului Bug, provĕḑêndu-le cu forturĭ şi cu tunurĭ grele.

Ast-fel esaminând aşa-déră evenimentele, cum au decurs unul din altul, ajungem la justificata conclusiune, că în al doilea rĕsboi al „Cestiunei Orientului“ numai principatul României, cu mica lui armată despreţuită, şi hulită, şi prin vitejiile şi jertfele acesteia a putut fi delăturată catastrofa, ce ameninţa pe colosul dela Nord.

Deşi Rusia era conscie, că România este acea piatră unghiulară, în jurul cărei se învêrt sorţii rĕsboiului, totuşĭ în decursul acestuia, ca şi la sfîrşitul lui, a avut o atitudine, care a vătĕmat adênc consciinţa de sine a fiă-cărui Român şi care n'a fost acomodată decât la aceea, ca sĕ presente pe aliatul sĕu de arme în faţa lumei, nu ca pe-un stat absolut independent, ci ca pe o provincie întregitóre a ei. Cel puţin acésta se póte vedé din împrejurarea, că deşi in virtutea convenţiei prealabile dintre Rusia şi România, armatei române i-se garanta cerc de activitate independent, totuşĭ când Ruşii şi-au pus piciorul în România — contra protestărei regelui Carol şi călcând convenţia — armata română a fost declarată de subordinată armatelor rusescĭ conduse de marele duce Nicolae...

Dér cu tóte acestea, armata română a fost la locul ei, ea şi-a făcut datoria...

Că cu ce succes tînĕra armată română a făcut esamenul practic din sciinţele bellice moderne, şi că ce a moştenit ea din sângele şi vitejia vechilor Romanĭ, pe noi Maghiarii ne interesézá numai întru cât noi, ca popor rĕsboinic, tot-déuna ne bucurăm, décă vedem vitejia şi eroismul unui popor, mai ales atuncĭ, când acest popor ne este vecin şi interesele lui sunt identice cu interesele nóstre...

„Atentatul dela Bocsig“.

Procesul de calumniare contra „Magyar Hirlap“.

(După notiţele luate la pertractare)

(Urmare).

Cine-s autorii?

Se începe cestiunea autorilor. Acusaţii unul câte unul ies din banca lor şi păşesc în mijlocul salei dinaintea preşedintelui. Cel dintâiu este *Horváth* Gyula.

Presidentul: — D-ta ai scris articolul acesta? (Ii presintă numĕrul cu prim-articolul *Nem történ semmit.*

— Eu şi primesc tótă responsabilitatea.

— Aicĭ e manuscriptul aflat în decursul cercetării; uită-te la el şi convinge-te, décă e scrisórea D-tale?

— (Se uită la manuscript).

Da, e manuscriptul meu propriu...

Asemenea şi Dr. *Kohn* David recunósce, că articolul-raport din acelaşĭ numĕr l'a scris el.

Dr. Stefan *Pop*: Sub-titulele d-ta le-ai scris din propria voinţă, séu aşa te-a îndrumat redactorul?

— D-l redactor mi a dat o telegramă ca sĕ o prelucru, dér cât despre titulaturele subalterne, nu mi-a dat îndrumărĭ.

Nagy Dezsö (jurat). Corespunde raportul scris de D-ta conţinutului telegramei?

— Corespunde.

Urméză *Márkus* Miksa, care la întrebările preşedintelui asemenea recunósce de al sĕu articolul-raport din numĕrul dela 18 Septemvre şi întitulat *„A bokszegi merénylö“.*

Nagy Dezsö (jurat): D-ta ai fost esmis, ca raporter, la faţa locului?

— Da!

— Şi unde ai scris articolul incriminat, în Boksig, séu în redacţiune?

— In redacţiune.

Fenyö Sándor încă recunósce de al sĕu articolul din nrul dela 19 Septemvre. (A meghiusult merénylet).

Preşedintele: D-ta eştĭ acusat şi ca autor al articolului, pe care l'a scris d-l Kohn.

Primescĭ responsabilitatea şi pentru acela?

— Nu numai că primesc, déră proprie eu sunt şi autorul articolului. Dr. Kohn n'a făcut altceva decât a esecutat voinţa mea, fiind-că a scris după îndrumările şi informaţiunile date de mine.

— Dér d-l Kohn a ḑis, că a fost propriu al lui?

— Propriu al lui nu a putut fi nicĭ din causă, că nu era vorbă de vr'o apreţiare, ci de prelucrarea unor informaţiunĭ. Eu i-am [illegible] sĕ fiă tonul raportului şi apoi am mai f[ăc]ut şi unele corecturĭ, prin urmare eu s[u]nt autorul.

Presidentul: (chiamă şi pe Dr. Kohn înainte) D-ta ai ḑis, că articolul l'ai scris d-ta singur; acum d. Fenyö vré sĕ-l iee întreg asupra sa.

Kohn: Rĕspunsul meu de mai înainte se referea la sub-titule, încolo d-l Fenyö are tot dreptul. (Murmur).

Dr. *Robitsek*: (apĕrătorul, către Kohn) Ce date ai avut D-ta la scrierea raportului?

— O telegramă şi o epistolă.

— Este amintire despre o epistolă, vĕḑutu-o ai D ta?

— Nu. Cuprinsul epistolei mi-l'a comunicat d-l Fenyö.

Presidentul: (către Fenyö) Dela cine ai primit epistola. De altcum te fac atent, că la întrebarea acésta nu eştĭ îndatorat sĕ rĕspundĭ.

— Epistola mi-a fost adresată mie din partea unui om fórte competent în cestiune, dér m'a rugat sĕ ţin discreţiunea, ceea ce nicĭ nu mĕ simt îndemnat sĕ calc.

Dr. Stefan *Pop*: Primiţĭ aşa-déră în solidum responsabilitatea?

Fenyö: Am spus odată, că primesc.

Kohn: Şi eu primesc.

Presidentul: face atenţĭ pe juraţĭ, că cestiunea de autor nu depinde dela aceea, că cineva primesce orĭ nu responsabilitatea.

Dr. S. *Pop*: Dr. Kohn sĕ spună, care parte a articulului a scris'o pe basa scrisorii, şi care pe a telegramei?

Kohn ia fóia în mână şi numesce singuratice sub-titule.

La întrebarea lui *Robitsek*, Horváth Gy. spune, că şi el a vĕḑut numita epistolă. Fenyö îndată-ce a primit'o şi cetit'o i-a trimis'o lui în parlament, a cetit'o şi s'a hotărît cu Fenyö, ca numele autorului sĕ nu-l descopere şi nu-l vor descoperi. In cealaltă ḑi dênsul, credênd, că interese mai înalte de stat sunt în legătură cu cuprinsul epistolei, s'a dus în ministeriul de interne şi a spus baronului Jozsika Samu, care era al doilea secretar de stat pe atuncĭ: i-a spus, că el a şi esmis la faţa locului un raporter, şi că telegramele, cele va primi, le va comunica, pe cum a şi făcut. In parlament ministrul de agronomie Bethlen Andras a tras la îndoială acea epistolă, de aceea Horváth a arătat'o la doi bărbaţĭ de încredere, carĭ i-au promis discreţiune, lui *Horánszky* Nándor şi *Séll* Kálmán. In parlament nicĭ că a vorbit de ea.

Presidentul: De ce n'aţĭ spus acésta în decursul instrucţiunii, ca sĕ fi putut cita aicĭ pe d-nii Horánszky şi Széll?

— N'am aflat de lipsă se repeţesc lucrurĭ tractate în public, în faţa ţĕrii, şi carĭ şi prin ḑiare s'au fost spuse.

Dr. Ştefan *Pop:* Acésta nu o pot primi de apĕrare, de óre-ce unicul for competent era tribunalul, şi D-vóstrĕ n'aţĭ aflat de bine a arĕta acéstă epistolă tribunalului. De altcum întreb pe d-l acusat: Cunósce pe scriitorul epistolei?

— Nu-l cunosc.

— Dér cunoscutu-i-ai scrisórea?

— Nu, dér sciindu-i posiţia în care se află, l'am ţinut şi-l ţin demn de credinţă.

Robitsek spune, că el a cerut sĕ fiă citat Esc. Sa baronul Jozsika, ministru a latere, dér presidentul nu l'a citat. Presintă organul oficios al dietei (Országgyülési Értesitö) şi rógă sĕ se citéscă pasagiul din vorbirea lui Horváth, care se referesce la scrisóre.

Presidentul îşĭ motivéză procedura, şi de-ocamdată denégă cetirea numitului pasagiu, nefiind la timp. De altcum spune, că acum le stă în voie sĕ dovedéscă, conform § lui 263, cu atât mai vîrtos, că acusatorul le oferă acest favor, décă vréu sĕ se foloséscă de el.

Procedura de dovedire.

Presidentul cetesce §. 263 al codului penal şi întrébă pe apĕrător, décă vré sĕ se foloséscă de acel favor şi sĕ dovedéscă.

Dr. *Robitsek*: Da, voiu dovedi: 1) că la 3 Septemvre, înainte de apariţiunea articolilor, la gendarmerie s'a făcut arătare, că între Românĭ ar domina mare agitaţiune în urma predicei preotului, şi o duşmănósă pornire contra celor, ce au insultat pe episcopul Pavel şi contra Maiestăţii Sale a regelui; 2) că, trenul regal a fost păḑit de gendarmerie şi gardă naţională improvisată ad hoc; 3) că, între Bocsig şi Tamand ar fi lipsit dela o şină trei cuie; 4) că, în timpul acela a fost mare amărăciune printre Românĭ, şi ei nu s'au purtat cu destulă reverinţă faţă de M. Sa; 5) că tóte aceste ar fi fost reduse din partea publicului la agitarea lui Ioan Popp; 6) că, pretorul mai târḑiu de nou a pornit cercetare în causa atentatului; 7) că, cum erau pe timpul acela stările de siguranţă publică şi moralitate în Bocsig.

Dr. S. *Pop* cere sĕ se asculte martorii, şi va dovedi, că acusatorul nicĭ la 3 Sept. 1893, nicĭ mai înainte, nicĭ mai târḑiu, nicĭ când n'a agitat contra M. Sale, din contră a îndemnat poporul sĕ se presinte în numĕr mare, în haine de sĕrbătóre, la primire. De altă parte, ca sĕ se vadă, că acusatorul numai pentru restabilirea onórei sale vătĕmate a recurs la judecătorie, declară, că décă Horváth Gyula şi cei-l'alţĭ acusaţĭ vor recunósce, că acusatorul a procedat corect, că e cinstit şi de caracter nepătat, atuncĭ el se *îndestulesce cu declaraţiunea acésta leală şi-şi retrage acusa.*

Acusaţii fac din cap şi gesticuléză rîḑênd, ca şi când ar ḑice, că-s adevĕrate aserţiunile lor.

Dr. *Robitsek* cere sĕ-i permită acluderea unor numerĭ din *„Alföld“*, în carĭ se scrie despre omorul *Sestevalle*, şi carĭ ar fi compromiţătorĭ faţă de acusator.

Dr. *S. Pop* — deşi lasă deplină latitudine dovedirei, crede că acestea nu aparţin cestiunei, dér lasă sĕ judece tribunalul.

La $12^{1}/_{2}$ se suspinde şedinţa. După $^{1}/_{4}$ de óră tribunalul anunţă hotărîrea, în sensul căreia dă loc dovedirei din ambele părţĭ, numerii din „Alföld“ îi respinge însĕ, ca neaparţinătorĭ cestiunei.

La 1 óră d. a. şedinţa se suspinde până la 3 óre.

(Va urma.)

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 25 Aprilie. Deputatul *Meszlényi* va face Sâmbătă interpelare în cameră cu privire la *mareşalatul de curte ungar.*

Budapesta, 25 Aprilie. Partida lui *Ugron* a hotărît sĕ şĭ susţină neschimbat punctul de vedere, referitor la proiectele de legĭ bisericescĭ-politice şi sĕ supună unei critice aspre procederea guvernului.

Oradea-mare, 25 Aprilie. Nunţiul *Agliardi* neîntrerupt este obiectul a marĭ ovaţiunĭ. La prânḑul festiv nunţiul ridică paharul în sănĕtatea monarchului şi numi pe cardinalul *Schlauch* un prelat strălucit, pe care Papa îl îmbrăţişéză cu iubire şi cu stimă.

DIVERSE.

Regele Italiei, Umberto e un mare iubitor de timp urit şi ploios, ḑice ḑiarul „Fanfulla“. Cu cât plóuă séu ninge mai tare, cu atât regele e mai vesel. Pentru vênătóre el îşĭ alege, décă numai se póte, cele mai neplăcute ḑile când, ploia cade în şiróe, şi odată se esprimă către admiralul Brin astfel: „In Germania şi în Austria se vorbesce adese-orĭ de „timp împĕrătesc.“ Din întréga triplă alianţă eu o am mai rĕu, deóre-ce noi arare-orĭ avem adevĕrat „timp regesc“. —„Dér, Majestate“ ḑise Brin, „noi în Italia avem dór mai mult timp frumos, decât orĭ si unde“. „Chiar acésta e“ replică regele Umberto rêḑind. „Timpul frumos nu este adevĕratul timp regesc.“ In altă ḑi regele ḑise tot acelui admiral: „O, voi marinarii o aveţĭ fórte bine. Trebue se fiă o plăcere admirabilă de a sta în orĭ ce timp pe podul de comandă.“ E cunoscută şi caracteristică şi anecdota referitóre la serbarea deschiderei podului „Margherita“. In ḑiua sĕrbărei era un timp atât de urît, cum nu s'a mai vĕḑut. Primarul Romei întrebă pe regele, décă ar voi sĕ amâne sĕrbarea. Regele Umberto însĕ, nu voi sĕ scie nimica de acésta, ci ḑise: „Din contră, sĕ se ţină, şi décă plóia te va gena la cetirea vorbirei D-tale, atuncĭ bucuros îţĭ voi ţine eu cortul.“

Literatură.

Lumea Ilustrată. Prin acésta onor. cetitorĭ sunt rugaţĭ a cere, fiă la librărie, fiă la un colportor, sĕ li-se arate broşura I-a a revistei *Lumea Ilustrată* anul al III-lea, şi în cas de a o găsi pe plac, sĕ binevoiéscă séu s'o cumpere cu numĕrul, séu sĕ se aboneze. Preţul broşurei este un leu. un nr. 50 banĭ. După mărturisirile chiar ale publicului, *Lumea Ilustrată*, prin cuprinsul ei literar fórte bogat şi variat şi esecuţia ei elegantă şi estra-ordinar de luxósă, este o revistă cât se póte de interesantă, aşa că chiar şi persónele, carĭ nu cheltuesc nicĭ-odată banĭ pentru o carte, o fac totuşĭ cu plăcere pentru *Lumea Ilustrată.* Tot-d'odată atragem atenţiunea cetitorilor asupra pré interesantului roman *Ucigaşa* de Carl Emil Franzos şi rugăm a se cere la librării cum şi la colportorĭ specialĭ un nr. de probă. In localităţile unde nu se află în deposit *Lumea Ilustrată*, amatorii sunt rugaţĭ a ne înainta 1 leu în mărcĭ postale, şi imediat vor primi un numĕr de probă (1 broşură nr. 1 şi nr. 2).

Administraţiunea revistei **Lumea Ilustrată**, Bucurescĭ, Hotel de France.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Aprilie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.50
Renta de corône ung. 4% . . .	99.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	126.30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.25
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.70
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	150.—
Renta de hârtie austr.	101.60
Renta de argint austr.	101.65
Renta de aur austr.	124.05
Losurĭ din 1860	158.25
Acții de ale Băncei austro ungară.	1091.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	461.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	398 90
Napoleondorĭ.	9.70
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.80
London vista	122.45
Paris vista	48 50
Rente de corône austr. 4%. . .	101.50
Note italiene.	46.—

Cursul pieței Brașov.

Din 24 Aprilie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.65	Vênd.	9.68
Argint român.	Cump.	9.60	Vênd.	9.65
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.67	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.75	Vênd.	—.—

Nr. **212**—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Joi, în 2 Mai 1895 la 10 óre a. m. se va ține licitație în oficiul de economie al orașului pentru arendarea ierbei de pe următórele locurĭ publice:

1) de pe locul liber din sus de fosta pórtă, din ulița négră;

2) de pe locul liber de din jos de casa de dat la țință (Schitzenhaus);

3) de pe locul din jos de fortăréță (Schlossberg);

4) de pe locul dinaintea gimnasiului românesc din Scheiu;

5) de pe drumul din dosul grădinilor din strada țintașilor;

6) de pe locul dela Honterus;

7) de pe așa numitele locurĭ ovatóre din diferitele părțĭ ale hotarului.

Doritorii de a lua cu arendă ierbăritul au sĕ se prevadă cu un valium de 2 fl. și cu suma arêndei, care trebue plătită înainte.

Condițiile arêndărei, ce se vor ceti înainte de licitație, se pot vedea în órele de oficiu în localul subscrisului oficiu.

Brașov, 19 Aprilie 1895.

688,1—1 **Oficiul orășenesc economic.**

Escriere de ofertŭ.

Nepresentându se oferte acceptabile la concursulŭ publicatŭ în 1-a Februarie a. c. cu deosebire privitor la lucrările de zidărie, comitetulŭ scrie de nou următorulŭ

Concursŭ.

Cu concesiunea Ven. Consistorŭ archidiecesanŭ Nr. 8494—1893 și a Diregĕtoriei de clădire se publică concursŭ.

Comuna română gr. or. din Cetatea Brașovului intenționéză sĕ edifice pe teritorulŭ sĕu, situatŭ în Têrgulŭ-Grâului Nr. 5, următórele clădirĭ nouĕ, și adecă:

1)	O biserică cu prețulŭ fixatŭ în devisŭ . .	fl. 17,261.60 cr.
2)	O casă parochială cu 2 etage „ „ . .	„ 31,532.52 „
3)	O casă cu unŭ etagiu în curte „ „ . .	„ 4,920.62 „
	Suma totală . .	„ 53.724.74 „

Aceste lucrărĭ se dau pe cale de oferte în scrisŭ. Ofertele în scrisŭ sigilate, provĕdute cu timbru de 50 cr. și cu 5%, din suma pentru care se face oferta, suntŭ de a se preda, **până la 10/22 Aprilie la 12 din ḑi**, a. c., în mânile Domnului Protopopŭ și președinte alŭ comitetului parochialŭ Barth. Baiulescu. Ofertele potŭ sĕ se facă pentru tóte lucrările, sĕu și pentru grupe singuratice, deosebite, sĕu pentru lucrărĭ anumite. Sumele, cu carĭ oferenții suntŭ mai ieftinĭ, decâtŭ sumele stipulate în devisa, suntŭ a-se indica în procente și sĕ fiă induse în oferte atâtŭ cu cifre, cât și cu litere acuratŭ și precisŭ. Ofertele trebuescŭ sĕ aibă iscălitura proprie a oferentului. Ofertele au se mai conțină și declarațiunea oferentului, că cunósce condițiunile generale și cele speciale de ziditŭ și se supune lorŭ necondiționatŭ.

Condițiunile detailate, precum și planurile și devisele, se pot vedé până în ḑiua, când espiră terminulŭ de ofertă, în cancelaria comunei parochiale române gr. or. în din cetatea Brașovului în Têrgulŭ-Grâului Nr. 5, etagiulŭ alŭ II-lea, în tótă ḑiua, în órele dela 11—1 din ḑi și dela 3—5 după améḑĭ.

Brașovŭ, 18/30 Martie 1995.

Comitetulŭ parochialŭ românŭ gr. or. din Cetatea Brașovului:

Barth. Baiulescu, președinte. 3—3 **Lazar Nastasi,** notarŭ.

Biroulŭ: Têrgulŭ boteloră nr. 22, etagiulŭ I.

AVISU!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi orĭ și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.